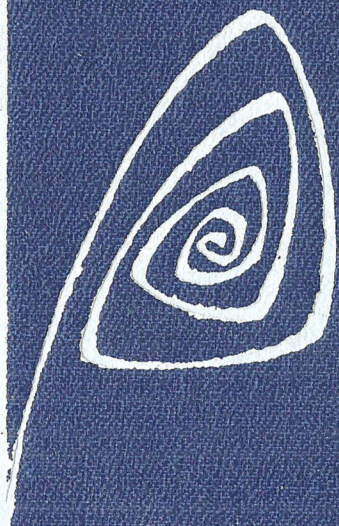

ВІКТОР
КОРЖ

КОРІНЬ
ДОБРА

**ВІКТОР
КОРЖ**

КОРІНЬ ДОБРА

ПОЕЗІЇ

ДНІПРОПЕТРОВСЬК
«ПРОМІНЬ»
1981

ПЕРЕВІРС... 04 СІН 2010

У2
К66

В стихах основных тематических разделов сборника — «Ленинские уроки», «Сюжеты неугасших дней», «Студия записи взгляда» — воссоздан величественный образ Советской Отчизны, твердыни мира и человеческого счастья на земле.

Отдельный цикл «Хроника чужого берега» составляют стихи, написанные после посещения США, в которых изображен мир капиталистического гнета и грязного бизнеса, где господствуют волчьи законы насилия и грабежа.

В циклах «Ветер из осени» и «Нежный снег» — стихи интимного плана, воспевающие дружбу и любовь.

Рецензенты:

В. О. Базилевський, П. Л. Симоненко,
члени Спілки письменників СРСР.

Художник *К. К. Чернишов.*

НАУЧНАЯ БИБЛИОТЕКА

Искусств

ВАНДЕРХОУВЕН

К 70403-052 44-81
M219(04)-81

4702590200

© Видавництво «Промінь», 1981.

740386

* * *

Я із душі корінь зла виривав,
де тільки й сили брав! —
кров'ю епохи

в мені вирував
корінь добра —
гордий корінь,
кревний корінь
у вік
пришпорених
прискорень,
гідності молочний брат,
як зростав він,
невпокорінь,
дивосил, акселерат!

Злим я бував
і злі вчинки робив —
аж на плечах гора!
чорну ту гору
на скалки розбив
корінь добра —
пік розжареним залізом,
щоб товстенна шкіра злізла,
щоби нерви сумнів гриз,
щоб сльози пекуча лінза
підпалила кривди хмиз.

ЛЕНІНСЬКІ УРОКИ

* * *

Напружено він вдивляється,
не скажу, що надто примружено,
але так,

щоб розгледіти
і атоми грізних сфер...
Дивиться на однодумців,
як рівний,

по-дружньому,
прицільно — на чорнодумців,
як революціонер.

В Горках Ленінських
це я відчув
осіннього полудня
серед тиші —
самітниць вікових борів...
Скільки полум'я в погляді,
скільки полум'я! —
джерелом незгасності
жовтневих прапорів.

І мужнішаєш серцем,
бо чуєш слово поради,
і од примари втоми
не кинешся бігцем,
і чуєш

священний обов'язок:

на барикадах правди
стояти несхитно
й свідомо
рядовим бійцем.

...Коли в розмові з базікою
я без'язико зів'янув
і одступив од двобою
всього лиш на крок —
ох, і глянув на мене Ленін,
ох, і глянув! —
просвітив,
як рентгеном,
серце і партквиток.

І відчув я назавше
дум його небо високе,
збагнув:
що для поступу
значить
мій
власний крок...

Життя нам дарує вчасно
ленінські уроки —
ідеш на поклик щодення,
як на ленінський урок!

БАЛАДА ПРО РІДНУ ГРОЗУ

*Пам'яті Героя Радянського
Союзу М. І. Сташкова,
секретаря Дніпропетров-
ського підпільного обкому
партії, який діяв в часи
фашистської окупації*

Над затемненим містом,
де час комендантський
і вовча наруга катів,
де гестапівська варта
пильнує і шерех, і тінь
буйнувала гроза! —
грим небесні гармати
котив,
чоловік маскував
свої кроки
під ту гуркотінь.
Злива падала лунко —
потоп —

водопад —

небопад...

Може, то були сльози
полонених рік...
Кожен метр —
замінований окриком «хальт!» —
мов по мінному полю
ішов чоловік.

...Йшов на явку Сташков
в робітничий далекий квартал,
вчасно мусив прийти,
будь там що,
а з'явитись, дійти!

Він грозу

ані словом лихим

не картав —

ватажки комуністів

із грозою на «ти»!

Буть в підпіллі —

не значить сидіть в погребях,

виглядять принагідних

погідних

хвилин...

Хай чужинцям у душі

повзе чорний страх

од ночей громових —

динамітних лавин!

Шаленій, гнівна грозо,

яр-пломінь креши,

партизанським запалом

суди і карай,

ані краплі надії катам

не лиши,

що впокориться

Жовтнем народжений край!

...До кімнати зайшов —

і змахнув сяйні краплі з чола,

не повідав,

як ніч

і ворожий заслін поборов...

Усміхнувся:

«Мене рідна гроза провела,

в добрий час,

побратими!

Розпочнемо бюро...»

ХВИЛИНА МОВЧАННЯ

На вулиці Барикадній
рили траншею під кабель —
і крем'яними зірками
бризкав бруківки камінь...
Земля стужавіла дрижала —
твердої трамбовки бунт...
і раптом —

багряно-іржавий
на самому споді ґрунт...
Я грудку глевку на долоні
пом'яв,

хвилювання зборів:
це ж наші джерела червоні,
це ж зовсім не глина,
а кров!

...Отут вони і стояли,
при витoku вулиці,
звогнілих повік не стуляли
ґрімких барикад бійці,
і кров'ю у землю вросли —
навік барикадинці...

Яких же слів величання
знайти у душі для них?
Запала

хвилина мовчання —
вир вулиці рвучко затих.
І зводилась тиша горою,
років шелестів пісок...
І свідчив шмат глини сирії,
що в нас

із землею героїв —
глибинний і кровний зв'язок.

ПРАПОРНОСЕЦЬ

(з Тайсто Сумманена)

Червоне знамено несучу,
гromового голосу повне,
несу цвіт червоного полум'я,
заграву жовтневої повені —
я прапор червоний несучу!

Стріляють в цю вічну красу —
у лісі, в горах, в чистім полі,
я, впавши, злітаю стрілою,
тятиву напружую волі —
я прапор червоний несучу.

А раптом не встану — росу
я вип'ю сухими очима,
злетять прапори за плечима,
і йтиму вперед без спочину —
я ж прапор червоний несучу.

Як визріє рута жива
при кремні мого обеліска,
я крок ваш вчуватиму близько
і ваші почую слова:

«Він прапор червоний ніс!»

ЛЕНІНСЬКИЙ ПАРТКВИТОК

(з Олександра
Везименського)

Весь світ вчува

робочих рук стожилля —
ручища торгають кожнісінький куток...
— Що ти шукаєш, Партіє, скажи нам! —
й скорботний голос мовив:

— Партквиток...

Один малесенький...

а в серці — горя жало,
такого болю ще ніхто не знав,
лиш вчора я в руках його держала,
та смерть ударила —

і партквиток упав...

Тяжкий удар — аж прапор присхилився! —
невже ж його нема,

лиш смерті є права?

Один квиток малесенький згубився,
а в бойових рядах,

ген, — зяючий провал...

Я слухав Партію, її пройнявся болем,
та сталю м'язів руки налились:

— Ти чуєш, Партіє,

ми смерті не дозволим
торжествувати і нині, і колись!

Я в Партію іду.

Епохо, гарт мій визнач!
Ти чуєш, Партіє, мій несамотній крок?
Лиш місяці майнуть —

і партквитків сто тисяч
замінять ленінський утрачений квиток.

**«ВВАЖАЙТЕ
МЕНЕ КОМУНІСТОМ»**

(з Михайла Дудіна)

Січневий мороз розгорявся лютіш,
стікалися ріками юрми людські,
на площі Червоній у скипені мли
багрянню тривоги багаття цвіли.
Над ленінським гробом

під клекітний гул
з гвинтівкою став робітник в караул,
і твердо стояв, і світилися йому
слова, що долали колючу пітьму:

«Вважайте мене комуністом!»

Із бою побіля Валдайських висот
літак палахкий вивів мужньо пілот,
під ним каруселлю крутилась земля,
вчепився в штурвал командир корабля,
і враз подолавши падіння стрімке,
на танки фашистські він ринув в піке,
і, факелом ставши, кричав командир
в оглухлий од вибухів лютих ефір:

«Вважайте мене комуністом!»

Господар планети, віків трудівник —
і грек героїчний,

й французький гірник,
і негр із Техасу,

й російський шахтар —
підносять стяг правди

супроти злих хмар,
стяг волі супроти ворожих армад,
і мовлять слова, що лункіші гармат,
слова, що сильніші од куль і вогню,
єднають серця на велику борню:

«Вважайте мене комуністом!»
Життя надало мені вищі права
на щонайсвітліші у світі слова,
я піснею маю народу служити!
В тій пісні я мовлю, як радісно жить,
тій пісні віддам я найкращі чуття,
щоб линули птахом слова в майбуття,
щоб відгомін сіяв у серце живий
на радість братам мій рядок бойовий,
щоб всі чесні люди на світлій землі
вважали мене комуністом!

МОЛОДІ КОМУНІСТИ

(з Сергія Наровчатова)

Наш стаж ще марне міряти роками,
п'ять літ заледве —

ось він, кривий наш,
та крокував такими він шляхами,
що день за рік нам рахувався в стаж.
Зустрічні бурі нас не колисали,
нам партія наказ мужнїть дала
і в особові справи записала
всі віхи, по котрим нас провела.
Не раз нам долю

смертний вихор значив,
та воскресали ми на клич мети,
і партквитки, де цифра семизначна,
крїзь сім смертей зуміли пронести.
Законів діамату вірність й правда
постала нам над бойовища жах
на вулицях Орла і Сталінграда,
на віденських й берлінських рубежах.

Ми взнали ціну смерклої старизни,
побачивши півдюжини столиць,
і перед ликом зоряним Вітчизни
весь мотлох закордоння падав ниць.
Клич партії нас вів в бої шалені,
і гарт сердець ми дарували дню,
коли нам наказали знять шинелі,
та не лишати лінію вогню!

ПАРТІЙНИЙ КВИТОК

(з Володимира Солоухіна)

Володимирським трактом в імлі давнини
йшов не я в кайданах —

йшли суворо вони,

і жандарми

крізь мрево снігів мовчазне
на тортури смертельні вели не мене.
В Петербурзі родивсь робітничий гурток,
над Байкалом

кружляв присмерковий сніжок,
в рудниках каторжани стояли в воді —
я партійний квиток

взяв до рук не тоді.

То не я впав з коня

під квиління вітрів,
не мене пік вогонь в паровознім нутрі.
і коли млів Царицин в голодній імлі,
то не я гриз макуху чорнішу землі.
Не щезав я під кригу

в кронштадській воді —
я партійний квиток взяв до рук не тоді.

Тричі зраний, смерті здолавши полон,
в Сталінграді

не я підіймав батальйон,
і не я, обірвавши життя свого лет,
захлинутись примусив чужий кулемет.
Та вже був дуже схожий

на мене солдат,
що знав святість наказу:

«Ні кроку назад!»,
та вже був чимось міцно

я зріднений з ним:
може, віком одним,

може, зростом одним,
може, він, як і я,

знав про подвиг з книжок...
Кров'ю він окропив

комсомольський квиток.
При могилі героя деревця молоді —

я партійний квиток взяв до рук не тоді.
Ні, вручали мені партквиток не тоді —

промайнули літа, стали руки тверді,
над Москвою, над краєм моїм — тишина,

спів гудків паровозних у небі луна,
в мирній тиші гарматні холонуть замки,
густо замазані,

в піхвах завмерли штики,
я партійний квиток

взяв до рук в наші дні.
Комуніст умирає, а партія — ні!

Робітничі загони в звитяжній добі
йдуть на подвиг труда —

за майбутнє йде бій.
Найюніші

вдивляються в сонячний день —
ті, котрих наша Партія в бій поведе.

СЮЖЕТИ НЕЗГАСЛИХ ДНІВ

БЕЛДИМ,
ТЛУМАЧНИК СНІВ

Оникій Белдим розтлумачував сни,
які б не були чудернацькі вони,
він відав,
про щó прилітали видіння
тривожним солдаткам
на крилах війни.
Надії і сльози
до нього несли —
не скаже він злого,
бо зроду незлий,
не вірили навіть громам похоронок! —
Белдим хай розплутує долі вузли...
Сидить, було, в хмарі
пахкій димовій,
замислений, чуйний
віщун-чародій,
послуха уважно —
і скаже поважно:
— А все оце значить,
що вернеться твій...
До нього приходила й мати моя:
«Оникію,
снилось, що зірка сія
крізь стелю в світлицю...
ще бачила птицю

і спів її чула...

здалось,— солов'я...»

Він знав усі символи й знаки подій,
що прийдуть-нагрянуть,

віщун-чародій...

Він вислухав матір —

і мовив незмінне:

«А значить те, дочко,

що вернеться твій...

Бо спів солов'їний —

то вісник добра,

а зірка — то значить, тремтить німчура.

Крізь стелю? —

то, може, й мені віщування,

що хату твою перекрити пора...»

Він все клопотавсь —

од зорі до зорі,

копав і косив,

і ладнав димарі,

і свіжа солома на правлених стріхах

світилась не тільки у нашім дворі.

Додому з війни не прийшло півсела,

гіркотною вдячністю вдовина була:

«Спасибі, Белдиме...

я чула, що брешеш,

святою ж неправдою

тільки й жила...»

А він перепрошував:

«Дочко, прости,

то так говорив, щоб біду одвести,

а знав я єдине

зі снів ваших дивних:

Ви musiли жити,

а діти — рости...»

ВАЛЬСИ
СОРОК П'ЯТОГО

Я пам'ятаю
вальсів старовинних
щемливий клич,
і пам'ятаю
блідість стеаринову
облич.

О пам'яті стуманене свічадо —
глибоке дно! —
бабусями вже стали ті дівчата
давно.

...Галина повернулася з Німеччини
із німчням,
їй — ні світання ніжного,
ні вечора —
і нічия.

В саду травневім
віденськими вальсами
ридала мідь.

«Не раньте, люди,
лютими образами,
син — мій...

Не шваба хтивого,
стопроклятого бауера,
він — мій, лиш мій!» —
котилася журба
вогнями карими
з-під вій.

Ніч ворожила,
дмухала горнило
холодних барв,
із парубків ніхто
смутну Галину

в танок не брав.
А погляд —
сподівався ще на милість,
молив...
Я б запросив її,
та не осміливсь —
я був малим.
Їй, грішній,
до самотності велося
поміж дівчат,
і спопелілим в чужині волоссям
світився сад,
і сивим павутинням
тихо рвалася
болюча мить...
В саду травневім
віденськими вальсами
ридала мідь...

ЗЕЛЕНІ ХЛОПЦІ

Шарпали їхні метрики
тривоги вітрові шалені,
юні літа зринали
квітами із роси,
до них і не прилипало:
«Ви ще, хлопці, зелені!» —
смагляві і чорнобриві,
гінко росли...

Прощалися з матерями
під яворами й кленами,
синьо — аж присмерково! —
глибочився неба вир,

виструнчилися під знаменами
рядами зеленими,
стрижені під нулівку,
в пілотовках набакир.
Шляхами курними битими
виходили на позиції,
вросли в приклади плечима,
очима — у небосхил,
стали, як вкопані,
зустрілися з громовицями,
на гімнастерках зелених —
багряний пил.
Степи клекотіли маревом,
небо правічне гіркло
ярістю молочаєвою
дикого молока,
і не тремтіла дрібно
юна зелена гілка
на вічному дереві героїки —
пружиниста,

неламка...

Там, де вони стояли,—
спинялась лавина сталі,
там, де вони не схитнулись,—
никнув димовищ смерч,
де ж,

молоді та зелені,
з ніжними ще вустами,
де ж так вони навчились —
стояти на смерть?

Там, де вони стояли,—
маки цвітуть огненні,
хвилі

смарагду

одкреслює

Жадана твердь —
все ближче,
ближче,

твань розліталась кумелом,
біліло водія обличчя
за вітровим
спітнілим склом.

Ковзкого шляху непокора,
та із лабетищ грязьових
з веселим рокотом мотора
на гору вимчав грузовик!
Дихнув шофер на повні груди
стер з вій примружених сльозу
і запросив:

«Сідайте, люди,
тепер я певен: доведу!»

І поставав відлунням бою
за крутосхилом,
за ярком:
ризикувать лише собою! —
суворий шоферський закон.

ЧОРНА ЗОЗУЛЯ

По-вуличному — Буркуниха,
а навсправжки — Безверха Оришка,
літ їй та й літ —
сто, мабуть, з лишком,
лице — літами виціловане,
світиться,
мов яблуко печене,
печалування неприховане
дивиться на мене:

може, з курчатами літо моє склює,
так-то воно, синочку,
нидію в одиночку,
а бог мені смертоньки не дає...»
Щось було в сповіданні її
нетривке, палахке,
кожне слово мерехтіло
і тліло, мов зірка рання...
Дунав я:
«Довголіття...
Що ж воно таке? —
нагорода чи покарання?..»

Перехрестилася,
легко тіло сухе понесла
вулицею до своєї крайньої хати,
зібгана сяде на призьбі,
наче дитина мала
зимні думи свої вигрівати...

Підійшов Сашко Козир,
колгоспний шофер:
«Скаржитесь, що зажилася на світі? —
всміхнувся,
сплюнув з губи цигарку,
чоботом розтер,—
слухай її і не слухай —
хитрує бабуся,
носиться з цими балачками,
наче насінням луциться,
смерті просить у бога,
а жити — аж труситься...
Було місяць тому,
до контори вночі прибігла,
в боці їй щось колело,

якась її трясця біла...
— Смерть моя прийшла, — кричить, —
захистіть мене, безборонну...
Прийшлося серед ночі
везти у лікарню районну...
Живи, як живеться,
а вона комизує...
Слухай її і не слухай —
отака вона, чорна зозуля...»

Помовчали,
а очі старої
лукаво стали напроти...
Думав я:
«Сповідання...
Що воно є?
Може, оці жалісливі
турботи-гризоти:
у чорнім садочку
чорна зозуля
чорні літа мої кує,
так-то воно, синочку,
нидію в одиночку,
а бог
мені смертоньки не дає...»

БАЛАДА ПРО СІЛЬ

Говорив, було, дід не раз
поміж хлопцями молодими:
— Прийде час —
і не стане нас,
бо настане така година!..

Усміхався зелений світ,
хлопці клинили думи гіркаві:
— Ти свою філософію, дід,
бабі дай посолить з огірками...
Мов цілюща вода
бурхав сміх —
хлопцям море було по коліна...
Йшло в тривожне розкрилля доріг
самовпевнене покоління.
На вітрах і полярних трас
приповідка за жарт ходила:
— Прийде час —
і не стане нас,
бо настане така година!

Вже давно того діда нема,
мліють квіти земної сорочки...
Діда згадують не жартома
хлопці, солені огірочки...

ПОДОРОЖНИК

Продала стару хату,
зажуру в очах погасила...
«А сама куди, Катре?»
«У місто поїду до сина,
він якийсь там начальник,
у квартирі не тісно,
онучатам ночами
колискову співатиму пісню
знадоблюся на поміч —
зварити, прибрати,
а чого маю старість
самотністю тут пантрувати?»

«І то правда...»
«Атож... Ну, бувайте,
не згадуйте лихом...»
Світанкового сонця
солон'яний вихор
сипав стиглі жарини на шлях...

Як прощалась з селом
на околиці —
подивувалась:
усим рястом-зелом
слід за нею земля увивалась
у просторих полях.
Рвучко соняки тихі
юрмою побігли —
перейнять,
зупинить,
не пустить!

Гречка шумом скипіла білим,
бо для кого ж цей трунок кипить?
Кукурудза розвітрила пишні султани
подалась поза балкою,
поза садами —
перебігти їй шлях,
обступить!

Гарбузи засвітили
ліхтарики жовтогарячі,
визирали з городів:
невже ж і не плаче?
Ні, не плаче,
йде тихо, неначе
лячно їй на травинку котру наступить...

Вже в автобусі,
гадок позбувшись тривожних,

БАЛАДА ОСІННЬОЇ ОРАНКИ

В чистім полі,
в чистім полі,
в чистоїллі на вітрах
журяться чиїсь тополі,
кружеляє чорний птах.
А чиї ж вони, тополі? —
та звичайно ж,
що людські...
Лю-лі, лю-лі, давні боли! —
чутно шепоти лункі...
Птах на крила несхололі
наляга —
за кругом круг...
Батькове поле бою —
материне поле болю —
переорює вже вкотре
вороний крилатий плуг...

ВІЧНЕ ПОБАЧЕННЯ

— Чом ти суворий? — очима питала,
німо журилась гіркими вустами.
— Коні грози одгримлять копита́ми —
і ніжнішим стану,
ніжнішим стану...
— Чом незворушний? — питала
слъозою, —
доки стоятимеш в вічному дозорі?
— Хмура година тривоги розтане —
і ніжнішим стану,
ніжнішим стану...

— Чом ти далекий? —

запала мовчанка,

билась об хвилі мовчання, мов чайка.

— Хмару зловісну розвію останню —
і ніжнішим стану,
ніжнішим стану...

— Чом не озвешся? — серцем питала, —
вкриті слова кам'яними бинтами...

— Одгомону фронтовими листами —
і ніжнішим стану,
ніжнішим стану...

Не дочекалася ніжності з ночі,
з ночі лиш сні прилетіли дівочі,
і на вустах не розтала сніжинка...
Вічне побачення...
Пам'ятник-жінка...

БАЛАДА ЧУЖОГО ПРОЩАННЯ

Я від'їздив з Тритузного,
рум'яний вечір млів,
пропахчений тройзіллям
зеленої неділі,
співала Пугачова
про кохання королів —
транзисторний той голос
на почуття не діяв.
Давно своє одгуркали
машини і вози,
автобус на майдані
дрімав ще десь з обіду,
стояли біля чайної

місцеві три тузи,
а як простіше глянути —
то три хмільних сусіда...
Земля крутилась дзигною,
гула,

як дзвін,

земля,

світилась до автобуса
заблукана стежина,
комусь всміхалась жінка
прощально

звіддаля,

вустами усміхалася,
а поглядом — тужила.
Я загадав розважливо:
хай проводжа мене,
невільнику відрядження
бодай якась утіха! —
люблю в очах жіночих
всепрощення сумне,
гірку молитву вірності
і сподівання тихе.

А той, кому належало
це диво,

розумів,

що сторожить той погляд —
доволі марна справа,
сидів, схиливши голову,
і виказати не смів
на золото розлуки
своє осібне право.
Автобус тихо рушив
у надвечірню тьму
шляхи і душі

думами

каламутний,
терпкий,
тоненькою цівкою
сік лився

у череваті діжечки-бочечки.
Настя так розходилась,
що й сонце пошаткувала —
смерклося,

зимно стало у небі.
«Що ти собі дозволяєш?» —
сусідки до неї,
а вона лиш сміється:

«Пошуткувала...»
«Дивись, дошуткуєшся!..»

«Та дивлюсь...» — усміхається,
хіба ж сваритися з ними? —
їй не смеркається
і в небі не зимно...

Щастя — одній лиш Насті:
цвіте, як на морозі айстра,
а поміж чоловіками

відтоді поговір іде:
«Якщо хоче жінка
у іншої сонце украсти,
то — украде...»

ТІНЬ НІЧНОГО ПОЇЗДА

Домовчалися — далі нікуди...
— Ти куди?
— Хоч куди — од біди...
По моему дню,
де там звикнути! —

— Сніг?!

— А на нім, немов у книзі,
сто мандрівочок моїх...

— А в тебе, гагарко, що за товар?

— Трохи моху, а то все — трава...

— А у вас, хазяєчки веселі?

— Дух пустелі...

— Тінь од скелі...

— Пух з постелі...

— !

Тут мене гукнув пінгвін мидзатий,
чепурун,

куди не глянеш — франт:
тлустий,

неквапливий і пихатий,
білосніжний комір,

чорний фрак.

Мовить мені стиха:

— Панібрате,

можу острівець увесь продати,
цілий острівець разом із ними,
рідними сусідами дурними...

— А не стануть плакати-ридати?

— А вони про те не будуть й знати,
з потрухами,

ближче к холодам
не тобі, то іншому продам.

— Що ж за острівець хотів би взяти?

— Та одну дрібничку...

Хист літати...

Він стояв,

одкривши хижо дзьоба,
вкрила тіло інею оздоба,
чорне пір'я грало жирним лоском,
крижаних очей мигливий лоскіт...

Я дививсь на птицю і не птицю,
і наваживсь —
і здійняв рушницю,
і караюсь,
бо не гримнув постріл,
каюсь,
бо не знаю, де тепер той острів,
тільки знов і знов
на мене з ночі
крижані,
порожні зирять очі...
Я на птичих базарах не бував,
теревенів птичих не чував,
я в степу
під скиртою
ночував —
мимо острів таємничий пропливав.

ПЕРЕВТІЛЕННЯ

З хащі вибіг стривожений вовк,
звір був тихий, нітрохи не лютий,
чув — десь близько вовтузяться люди,
топчуть стежку в дрімотний куток.

Сів, замисливсь... Що значить цей звук,
що, мов стогін, пливе з високості? —
тріск гіляччя, мов хряскають кості,
липне гвалт павутинням до вух.
Смалко пахла янтарна смола,
дим гіркий лоскотав йому ніздрі,
насувалися привиди грізні —
проти них його сила мала.
Він згадав про недавній вогонь,

згадка п'єкла чадного не зникла —
злого полум'я жадібні ікла
не торкнулись тоді його.

Чорним лісом так довго блукав,
мов покари шукав злочинцю,
і малих вовченят і вовчицю
проти місяця тоскно гукав...

Захирів, тихим-тихим став,
по голодних ярах волочився,
бути сірою тінню учився,
диким поглядом в землю вростав.

Дунав він: при якому пні
та при стовбурі струхлявілім
одгучать, одгорять його дні
в цьому світі до дна здичавілім?

Він наморено, німо застиг,
холод шпарко вповзав йому в груди —
біля вогнища грілися люди,
пси крутилися біля них...

Біль судомив йому в зубах,
гриз терпку сіроманець глицю
і розгадував таємницю
перевтілення у собак.

Так сидів і роздумував вовк,
він був тихий, нітрохи не лютий,
чув, як вихор вогненний крутить
хмиз останніх лихих думок...

СТУДІЯ ЗАПISУ ПОГЛЯДУ

* * *

Поволі-поволі з поля йду —
аж туманіє зір...

Студія запису погляду —
цей мовчазний папір.

Точний малюнок спогаду
барвою

слова

сія...

Студія запису погляду —
тиха кімната моя.

Очі учились змолоду
правди

шукати

слід...

Студія запису погляду —
весь неозорий світ.

З літами зіркіше бачиться,
хоч напливає дим,—
аж неухажність пробачиться,
поспіх

мій

молодий.

Поволі-поволі з поля йду —
стежка без вороття...

Студія запису погляду —
мить і усе життя.

КОНІ НА ТОМУ БЕРЕЗІ

В. О. Власенку

Річка згоряє в срібній підкові,
трави шукають себе в росі,
в тиші шовковій
форкають коні,
коні на тому березі.
Гомін далекий,
грив шелестіння —
справді чи тільки в спомині? —
в місячній ночі —
коні, мов тіні
у голубому полум'ї...

Я їм гукаю:

«Гей, буйногриві,
де у дитинство стежечка,
де од напасті земля боронила,
крок мій непевний стежила?»
Там перехрещені вітряками
сиві дороги пливли у віки,
там відраділи і відлякались
вітроголови малі лошаки...

Я їх питаю:

«Звечора, зрання,
в лютому чи у березні
вас виглядати?..»
Журне іржання —
коні на тому березі...

І розумію:

ніколи-ніколи
ти, ніжносвіте, не вернешся,
тільки насняться
річка і коні,
коні на тому березі...

* * *

Наче учора —

в далекому році
пахощі вранішні свіжих газет,
перший мій вірш у суботній районці,
рубрики грім:

молодий поет!
Птах мого серця
летів геть за обрій,
де там було перейнять його лет!
Світоньку білий,
людоньки добрі,
чом незворушні? —
явився поет!

Юна наївність...

Було ранувато
відстань відчуть без істотних прикмет
од поривання слова римувати
до величання святого —
Поет.

Скільки ще треба було пережити,
днями бджолино збирати,
як мед,
здатність сьогоднішню ніяковіти

перед величністю слова —

Поет.

Серце лиш раз

безтурботно співало
ще й безрозсудно чекало хвали,
в сад солов'їв залетівши зухвало,
в сад,
де Тичина і Рильський були!

ТВЕРДИНЯ

Чи хвилина плине,

чи сторіччя —
залишають по собі глибокий слід...
Кожне місце на землі —

історичне,
бо його кропили
кров і піт.

Не згасає пам'ять,

як свічка,
не всихає добра джерело...
Молодіє з літами

сива річка,
при якій — сто побоїщ відгуло.
Це ж при ній

росли-виростали
люди — історичні діячі,
гартувались не на мить
виром сталі
і кували рала і мечі...
З того роду я,
з того народу,
що пшеницю-жито сіє й жне,

що снаги черпне з небозводу —
мужньо відборонить все земне...

Мила сестро,

ластівко-сестричко,
пам'ятаєш,

тато йшов на бій?

Чим, скажи,

сльоза не історична,
у якій сирітства сяяв біль?

І хіба не історична стежина,

що до школи нас повела,

і над тугу —

напруга стожильна
наскрізь удовиноного села?

Врода поля виквітла предивна,

рідне небо —

вище всіх зажур,
і земна любов —

моя твердиня,
що приборкує шалені крила бур.

Біографія моя

не по дотичній
до історії Вітчизни пролягла,
а вросла в глибини історичні,
щоб любов моя

твердинею була!

ЗАХІДНИЙ ДОНБАС. ДІАЛОГ З СЕРЦЕМ

Натомлене серце своє питаю
туг, при літописній книзі землі:
«Як тобі там,
мій самотній шахтарю,

в антрацитово-гаспидній імлі?
Кардіограму дивився,
твій графік роботи,—
несуєтно тобі! —
діла справжні...
Та непокоїть,
що працюєш — не знаєш дрімоти,
напівлежачи на діафрагмі...
Як тобі,
мій самозреченцю,
у непроглядній ночі
добувати енергію,
щоб не вилетів я у трубу?
Звідкіля твоя воля,
сили твої пророчі —
працювати
двадцять чотири години на добу?
Двадцять чотири години на добу!»

«Гей, не тумань собі голову цифрами,
це — мій пласт,
не лежати мені не можна,
пом'янемо Миколу Анциферова:
— Я працюю, неначе вельможа...
Закодований геть
мій шахтарський талан,
по хвилині по кожній —
суворий звіт,
то так світ заповів —
добувать понад план
струм гінкий, золотий
гомінких твоїх літ...

Я в союзі з серцями,
наше дійство — вогненне,

слухай дужий наш стукіт
із мужніх грудей:
не відокремлюй ніколи
себе од мене —
не відокремиш себе од людей...
І не бідкайся,
бо я не намислило втечу,
хоч і маю щемкі

трудові мозолі,

ритм і ритм...

по собі

не лишаю німу порожнечу,

не турбуйсь...

Але що там, скажи,

на землі?»

«На землі?

Як сказать...

А на ній — все так само:

щастя-радість,

тривоги,

замрії,

жалі...

А ще... над самарськими лісами,

ген, осінні пливуть журавлі...»

«Сонце заощаджуй,

хай сяйво у душу лине,

бо крізь очі твої

сонце світло й для мене лле...»

Яка ж вона дорогоцінна,

кожна хвилина,

непереможне,

вельможне

серце мое!

ЗАХІДНИЙ ДОНБАС. ПЕЙЗАЖ З СОНЦЕМ

Мову металу
зубрять вітри —
степовики з колиски,
монументально
звелися копри,
крутять гримучі колеса.
Сонячне мрево
над степом пливе,
сонця прискалене око
будить

в глибинах земних
вікове,

свідчить:

планета глибока.
Пахне вугіллям сьайний материк,
юрським крутим окропом...
Нині згадалось,
казав фронтовик:
шахта здається окопом.
Лежачи свій надивляй горизонт —
пильна тривога дозорця...
Світло ліхтарне —
єдина з гризот:
не вистачає сонця...
Пласт чорножилий комбайн вибира —
луни далеких стрільбиц,
вийдеш по зміні грімкій «на-гора» —
сонце зустрінеш!
Ген воно барвить будівлі вогнем,
землю

просвічує
наскрізь! —

сяють омиті роздмуханим днем
каска шахтарські.

Сонячний трос
в небесах заскрипів —
пломінь

в глибини

канув...

Пурпуром світиться в гонах степів
чорний горючий камінь...

* * *

В небі життя і смерті

Віють

нещадні

вітри,

зорі схолоді, смерклі

котяться німо згори.

Руки благально простерті:

день,

народись і не вмри! —

гомін дзвінкої пори

в небі життя і смерті.

Гасла буття відверті:

Світ свій,

як бог,

сотвори,

огнем священним гори

в небі життя і смерті.

Тьмяно земної кори

світяться

титри

стерті,

сонць пломінкі прапори
в небі життя і смерті.

День,

народись і не вмри! —
руки стискаються вперті,
праведні правила гри
в небі життя і смерті...
В душу собі не бери
хитрощів люті хвороби...

Полеглі смертю хоробрих
звеліли

нам жити

життям хоробрих!

Заповідь цю повтори
в небі життя і смерті!

* * *

День цвів зарошеним роменом,
дощ відсіяв —

росла земля...

Гармат загрозливим рефреном
Грім

озивався

звіддаля.

Моливсь землі окоп старезний,
ковтнувши неба чистих сліз:

«Рости,

о земле,

щоб я щезнув,

до рівня степу щоб доріс...»

РЕАЛЬНІСТЬ
БЕЗСМЕРТЯ

Одкриваю не раз
«Малу книжку» Шевченка Тараса —
факсимільне видання —
віщих дум джерело...
Довго ж днина пустельна
неволі тяглася! —
не побачу ніколи,
бодай як би старався! —
де там — місяць,

число...

Він не значив поезій
календарними мітами,
отже, всі ті літа —
як один хмурий день...
Правда, цикл один мічений
чуттями його сумовитими:
«30 май 1847 в казематі...»,
а більше —

ніде...

Сторінки там є чисті,
як сніг недоторканий,
білі,

нумеровані ним
і порожні,
немов запорошений степ...
Та які ж йому думи,
дивні думи які боліли,
що не зміг записать,
бо на хвильку в знемозі затерп?
Одкриваю не раз
«Малу книжку» —
очікую дива:

раптом вірші з'явилися
на тих сторінках,
як весняні гінці?
Днина ж нині —
погожа, вродлива! —
і одвічне перо
в Кобзаревій руці!

ВІК ТРИВОЖНОГО СОНЦЯ

Злітаються планети на парад —
тривожне сонце

той парад

приймає...

Яких їм скаже слів,

яких їм дасть порад,

які розвіє почуття примарні?

Вік потрясінь! —

материки трясє:

летить

земля

в блакитнім ореолі

і в пам'яті комп'ютерів несе

ракет таємні коди і паролі...

Зникають в чорних дірах

чари віку,

роїться в млі космічній зорепад,

парадні сонце чистить черевики —

злітаються

планети

на парад...

Згадую все, що не хочеться згадувати,
думаю, чому не хочеться згадувати:
сором проймає

чи сили немає
знов пережити спохмарену мить?
Пам'яте,

жрице самозбереження,
як ти не хочеш повторного стеження
кривди,
що іншим болить!

Ні, пропікай мене наскрізь очищами,
пломінь сумління буди:
в цьому очищення,
в цьому очищення,
пересторога лиха-біді...

ГРА
В «СПОРТЛОТО»

(іронічна хроніка)

Що тривожить нас з тобою —
грим стихій

чи тихий біль?

Покруч мрії голувої —
голубий автомобіль.

Мла ідилії зависла:
врода, згода —

голуби...

І навіщо він з'явився
цей диявол голубий?

Він над нами вже регоче,
лиха тайного лихвар,
серед ночі

межи очі
б'є ножами жовтих фар.

Ти примружено ворожиш,
пишеш в картки мовчазні
дати смерті і народжень
всіх знайомих при мені.
Порятуйся,

спокутуйся! —
через тернії піди,
де згори вже покотився
голубий фургон біди.
Там неначе час спинився:
ні мені

ані тобі
і не марився й не снівся
голубий автомобіль.
Голий факт —

тривоги трішки:
раптом вдарить,
мов інфаркт,
аж засклить мені усмішку
невблаганний погляд фар.

Лиш обізвуться потому
дика втома,
лютий біль...

Згас
на віражі
крутому
голубий автомобіль.

РЕДАКТОРСЬКІ
БУДНІ

Мені шкода людей
не вельми обдарованих,
з іскрою божою —
пригнічених,
знервованих,
що в стінах чотирьох
себе замурували
і муками писань себе замордували,
та врешті витисли,
як з каменя росу,
псевдонатхненних істин лжекрасу.

Мені шкода себе —
жадав допомогти їм,
аби пошанував їх гордий Київ.
Себе відчув
не вельми обдарованим,
безлунням рим навіки замурованим;
рукописи-рокописи стіною
похмуρο височать переді мною.
Лукавим став...
душа моя пропаща! —
кого, скажіть, й навіщо бережу?
«Стиль ще накульгує...
а знаєте,
вже краще...» —
о господи, навіщо так кажу?

...Куплю путівку і подамсь в Піцунду,
читать не буду
і писать не буду,
редагувать на місяць зав'яжу...

ОЗБРОЄННЯ ПОГЛЯДУ

Може, я, колего, короткозорий...
пробачте це лихо! —
лихо це пробачте,
я, може, далекозорий,
і вас зблизька зовсім не бачу,
бачу не зовсім зблизька вас...
пробачте й це лихо!
Та відчуваю:
холод взаємин —
наслідок, а не причина,
щиро зізнаюся:
дивився на вас
неозброєними очима.
Чого ж ви наїжачились —
у всеозброєнні анонімних пер
підступно підкрадаєтесь,
забувши гідність мужчини?
Житимем тихо-мирно?
Пробачте, відтепер
я дивитимусь на вас
озброєними іронією очима!

МАНІФЕСТ НЕПОДІЛЬНОСТІ

Не дрібнись,
неподільною душу лиши! —
ворох вчинків своїх ворущи —
цю жорстоку шкалу
треба знати:
половина душі —

четвертина душі —
одна восьма душі...
Все! Крихтина душі —
один атом!

...Сон осіннього узлісся,
пасмуга піску сипка...
Над мурашником схилився —
щось мене не одпуска...
Зводять із піску споруди,
суєтяться мураші...
Може, це колишні люди
з одним атомом душі?

ФАЛЬШИВЕЦЬ

(мікропамфлет)

Все, все у нього фальшиве! —
навіть і потиск руки...
Наче танцюючий Шіва,
крутиться в різні боки,
а найфальшивіше — слово!
тліють печерні думки,
мови солома-полова
ніжить ідей остюки,
сам себе любить фальшиво,
хмурі мурує кутки,
сипле навколо знадливо
усмішок мідяки,
ловить потайні моменти,
марить про висоту...
Спить, як фальшивомонетник,—
весь у холоднім поту...

ПРИСВЯТА
СОЛДАТСЬКИМ
ЧОБОТАМ

Ходили важко по землі,
grimіли коридорами
солдатські чоботи мої
з підбитими підборами.
Не клишоногим був,
любив
відчуть, що стрій виструнює...
Як на плацу я ноги бив! —
аж досі десь відлунює...
Крізь ніч осінню — марш-кидок,
масна глибінь чорнозему —
щось викарбовував мій крок
чи почуттям, чи розуму.
Ховався в присмерку доріг
ковдобин хмурий затишок,
де і спіткнутися не гріх,
щоб далі йти завзятіше.
Науку мужню бережу,
не знаюсь з психокризами,
ніколи дурню не скажу,
що він —

як чобіт кирзовий.

Якщо тупі його думки,
і є він бевзь прихований,
скажу такому навпаки,
що він —

штиблет лакований.

Ми вчилися вперед іти,
а не підленько човгати...
Вас би в музеях берегти,
солдатські наші чоботи!

ЗВИЧАЙНІ
РАДОЩІ
ЖИТТЯ

Візьму в неділю доньку Раду --
подамся в царство диких трав,
де опівнічні зорепади
хтось зорями порозсипав —
цілунок сонця заіскриться,
де йдуть кульбаби під вінець,
і лунко гратиме на скрипці
незримий коник-стрибунець,
джміль пелехатий буде пити
мед з пурпурових будяків,
і буде полудень кипіти
чарівний,
а не будь-який...

Сплете вінок купайлин донька,
послуха музику п'янку,
сіятиме мала долонька
од золотавого пилку,
поманить солов'я до серця —
коли ще та любов і шлюб! —
і усміхнеться,
усміхнеться,
тим загадковим цвітом губ,
що означає щонайвищу
любов землі,
до забуття...

Отак приходять в душу віщо
звичайні радощі життя.

ДІАЛОГ З КАМЕНЕМ

I

Віки збираючись з думками,
твердого лоба
морщить камінь —
повільні думи крем'яні!
Я ж проминуцією лукавий,
так легко мислиться мені:
земля розверзнеться —
я кану
у чорний вир
одгаслих днів
і крем'яному істукану
за панібрата
стану в сні.

І швидкість мислення природи
моєю стане назавжди,
і твердь земна
й мінливі води —
все плоть моя,
мій цвіт й плоди.

Сам відтоді древнющий камінь
віки збиратимусь з думками,
пребуду між добром і злом
у кам'яному віці знов...

II

І постане прийдешньому
слово моє,

неподолане вічним сном:
— Навіть камінь
хлібом стає,
як зорати його і засіять зерном...
— Камінь хлібом стає?
То зорай і засій! —
чи ти лицар лиш красного слова?
сіль не в слові,
а в дії,
історії сіль,
од якої і кров солона...
...Віки збираючись з думками,
отак озвавсь до мене камінь,
росою істина проста
упала на мої уста.

ХЛІБ ФАНТАЗІЇ

Л. Панасенку

Дуб зелений і кіт учений
біля брами усіх казок,
хліб фантазії —
хліб свячений,
вік здійняв його до зірок.
На якійсь невідомій планеті
Лукомор'є знайшов космонавт —
обітований край поетів
без квартир і тісних кімнат.
Хліб фантазії,
як ти вознісся
над задимлені древні міста! —
дуб не висох, а буйно розрісся,
вчений кіт академіком став...

Світ без пострілів та без крику —
мир і тиша на людній землі...
Хліб фантазії! —
твою крихту
я знаходжу щодня на столі...

* * *

Молодість схожа на жайвора:
лине в блакитні висоти,
дивується вперше і всоте
силі земного тяжіння.
Пісня світань не тужила —
фальшивої жодної ноти...
О, неповторні польоти
над весняною державою!
День мій, вродливень, сія,
ватрою небо жевріє...
Молодосте моя,
невиспіваний жайворе!

ТОПОНІМІЧНИЙ ЕТЮД

Тишня,
Рекуть,
Каліврата —
сіл прадавні імена...

Сяє в будні, як на свято,
милозвука таїна.
Каліврата, Тишня, Рекуть —
що слова оці речуть? —

рокiт вiтру, тишi клекiт,
коливання ватри чуть...
Рекуть, Калiврата, Тишня —
код родинний, заповiт...
Не крикливо, i не пишно
звав себе слов'янський свiт.
Топонiмiки секрети
розгадати не берусь...
Калiврата,
Тишня,
Рекуть —
слово брата... Бiлорусь...
Слово брата, погляд брата —
i столунна далина...
Тишня,
Рекуть,
Калiврата —
милозвуча таїна...

ТИША ПОЛІВ

Пишномовна втiшається тиша,
повна шелестiв, ласки скупої —
так колись шелестiла тирса
в Дикому полi.
Горне хвилю шовкову i гине —
не пiймаєш її в диктофони,
тишi цiй вiддало свої гени
Дике поле.

Я не знаю нiжнiшого тембру,
нiж мовчання оце оксамитне:
обертається навколо тебе
тiльки тиша самiтня...

І не знаю музичніш спокою,
ніж зачаєність проростання...
Там, за далечню за пломінкою,
десь і пісня остання...
Не дійшов я чарівної брами,
тільки душу собі обпалив,
та відкрив океан буремний —
тишу полів,
тишу полів...

ЗАЛЕЖНІСТЬ

Мала чи велика,
допитуюсь знову,
питома вага поетичного слова?

Я важив і міряв
слів крицю дзвінку,
аж доки побачив залежність таку:

як легше людині
стає в штормах віку
(поезія силу і крила дала!),
питома вага —
нескінчено велика,
а важче —
тоді непросто мала!

* * *

Зона ризикованого землеробства! —
цей жорстокий термін
зрозуміть непросто,

ХРОНІКА ЧУЖОГО БЕРЕГА

ЗОЛОТО РОДИННОЇ ПЕЧАЛІ

Моторів рев.
Крицеві нерви міста,
аеропорт
одгартував давно...
Живісінький сидить
напроти містер —
таких я бачив
досі лиш в кіно...

Він посміхнувся:
— Москва... Ясна погода...
І я погодивсь:
— Льотна... Хмар нема...
Він на значок кивнув мій:
— Нагорода?
— Значок,— кажу.
І пауза німа.
А по хвилині знову:
— Ви щасливі?
— Еге ж,— кажу,—
по-людському, сповна...
(Крізь темні скельця —
очі палахливі,
а на вустах —
усмішка крижана).

— А може, все ж
чогось не вистачає?
Для щастя повного? —
маскує містер сміх.
— Для повного?
Щоб, значить, без печалі?
Лиш двадцяти мільйонів...
Тільки їх!
— О-о, я вас розумію,
розумію! —
він радо за слова мої вхопивсь.—
Це — щиро... Це — по-нашому!
Не смію
надокучати більш...
Еск'юз мі, плиз...*
— Лиш двадцяти мільйонів,—
я продовжив,—
їх, наших, найрідніших, що війна
поглинула...
Мов реквієм, тривожно
звучать їх незабутні імена.
Їх так сьогодні нам не вистачає
для щастя повного...
Є істина одна,
що золото родинної печалі
знецінення, інфляції не зна...
Він спохмурніло зиркнув:
— Пропаганда?
— Лиш інформація, гнівитися дарма...
Він штучно посміхнувся:
— О'кей погода!
і я погодивсь:
— Льотна... Хмар нема.

* Прошу вибачення (англ.).

неначе
ім'я твоє давнє
безмовно шепоче...
Будь проклята, ноче,—
самотності чорна пустеля!
Гойдлива
бринить над чолом моїм стеля,
і споминів ніжний пісок
шарудить за стіною.
Прощай, прощавай! —
не зі мною
ти станеш земною...

Навіщо
назвав я ім'ям твоїм
землю... і небо,
любове?

Навіщо так віщо
журби хмаровище,
любове,
б'є болем?
Крізь сивий пісок
ростуть ревнощів стебла —
навіщо? — без тебе...

Ось іній
ім'я твого
зовсім розтав на вустах моїх
в ночі осінній,
морозом зорі
мерехтить тихе слово світання,
розлуці шаленій,
цій лютій отруті осиній,
так вдячне кохання —
його таємниця остання!

лагідно туркоче,
щось про себе розповісти
потаємне хоче...
«А чого ти, пташе,
взяв ім'я не наше?»
«А того,— він каже,—
що живу тут зроду...»
Не смію його засуджувати —
не маю
відповідного
генетичного коду...

Чорношкіра покоївка
в «Барбізон плаза»*
«Мей?»** — завмерла на порозі,
мов чекала грому...
Усміхнувся їй:
«Будь ласка,
сміливіш, будь ласка,
порядкуйте, господине,
ви ж у себе дома!»
Я не вмію зневажати
жодного народу —
не маю
відповідного
генетичного коду...

Отак-то воно, Америко,
все ясно, немовби?
Але скласти нам угоду
таку доведеться:

* Готель в центральній частині Манхеттена.

** Дозвольте (англ.).

беру уроки
англійської мови —
даю уроки
радянського серця.
Не можу переінакшитись:
не маю
відповідного
генетичного коду!

ВИРОК

(Монолог безробітного)

Я непотрібний...
Нуль. Судомить біль
мені все тіло,
а найбільше — руки...
Геть виснажився в марній боротьбі
з своїм життям...
Зневіри хижі круки
на плечі сіли,
вже і не кричать:
«Не борсайся,
вгамуйся, врешті, Фреде,
пора кінчати пити надії чад —
ніч непроглядна зяє попереду...»

Страждаю? Так!
Це й не страждання вже,
а тихе божевілля у тумані
гірких оман...
Обличчя дерев'яні
щасливчиків
щезають вдалині...

Яка мене ще сила береже
на світі?

Мертва кров дзвенить в мені!
Цей жах годин
звідчайних блукань,
чекань,
смеркань
і смороду завулків,
де в нетрях слизливих
я оглух од звуків,
од зойків,
скриків,
стишених ридань,—
це вже межа,
терпіння гостра грань.
Сини, дружина...
Хто я їм? Ніхто! —
тінь,
привид,
тля залузана,
невдаха!..
О карусель життя!
Сліпе авто
мене ось розчавило,
мов мурашу...
Це все... Це — дно...
Це вирок долі? Геть
од мене одцурався усміх днини,
життя — мара,
реальна тільки смерть,
я син її,
я — нуль,
я — тінь людини...
Сьогодні зважусь...
Досить нарікань,

сенат хай програмує воскресіння,
коли брудний Гудзон, німа ріка
на берег вижбурне
прощальних слів насіння.
Мої невтішні хлопчики,
простіть! —
нема просвітку,

окрім кладовища...
Востаннє журно думаю про світ,
про свій, стопроклятий,
де мій згубився слід...
За віщо ж так, Америко,
за віщо?..

БАЛАДА ПРО ОЛОВ'ЯНИХ СОЛДАТИКІВ

І. Драчу

Ожеледиця в Чікаго —
дзюркотіло з неба скло,
вітрюгани вили гарно —
мічіганські хуртаки,
кажани лихої ночі
крижане плели кубло;
в хутрах з хмар
пливла русалка
галактичної ріки,
пахли яблука у хаті —
сніжний ніжився кальвіль,
теплі яблука окаті
надивляли темний сніг;
лампіони голомозі

тамували гострий біль —
по ковзкім голомороззі
шлях заблуканий проліг:
це тобі лягла дорога
в опівнічний Медісон,
а мене пекла тривога,
прикипала до керма,
в ніч скляну ти поривався,
штурхав в плечі мертвий сон
перламутрового міста
хмурого, немов тюрма,
я просив заночувати,
а на ранок вже — у путь! —
усміхавсь на те Галярник,
славний лікар, добрий маг,
в сутінках молекулярних
гримнуло: «Щасливий будь!» —
гальма скрикнули, як гуси,
в шалі льодових розваг,
не скажу, що я молився,
але щось та бубонів,
банку пива кольорову
в один дих перехилив,
вгледів сніжну королеву
в мерехтінні злих вогнів,
чорт аварій розважався —
з неба скло холодне лив,
медоустим був я надто —
тішився в гірких медах,
відчував, як драйв* дзеркальна
чорним полиском дрижить,
взвод солдатів олов'яних

* Бетонована автострада (англ.).

в охорону тобі дав,
наказав я їм суворо:
«Порятуйте й зберезіть!» —
добрі іграшки дитинства,
що для доньки їх придбав! —
дивні чари вони знали
з незабутніх давніх літ,
шикувалися солдатики,
бив дрібно барабан —
грозяно почесній варті
сурмила ніч похід,
олов'яні охоронці
повернулись за добу,
хоч заціплено мовчали,
та про ніч доповіли,
ожеледиця нікчемна —
з криги я вогонь добув,
щоб каштани у дорозі
в ніч сліпу тобі цвіли —
прилетів тремтливий ранок,
сизе вигострив крило,
дивовижний сон розтанув
в палахкім багатті дня,
зрозумів я, що солдатиків
у мандрівці не було,
але їм за службу вірну
генеральські дам звання!
От і все. Я тої ночі
ні хвилини не забув,
може, лікарю Галярнику
повідаяю в листі,
що поезія дарує
людям ніжність голубу,
поясню, чом у тривоги
еполети золоті...

МОРОК

Готель принишк...
По другий поверх
вляглися мотлоху мішки,
і сіє вітер сивий порох,
і кружеляє дух важкий.
Закохані тут цілувались —
зманливий прихисток знайшли,
де чорний шерех целофану
і шлюбні любовці імли.
Бездомні тут знайшли притулок —
на смітті м'якше й затишніш...
Підземка ж,
як осиний вулик,
де можновладен лютий ніж.
Вампір грози в людському морі —
нещадний бруду бумеранг
свистить в космічнім коридорі,
де вихор днини умира...
Сміттяр гука,
як в бочку,
глухо
про всіх, хто місця тут не грів:
«Панове,
в бруді ви по вуха,
коли немає сміттярів!
Вам треба лоску,
чистоплюї? —
то засукайте рукава!
Сміття мене не більш хвилює,
ніж вас мої людські права...»
Нью-Йорк — брудний
по другий поверх,
стоокі сліпнуть ліхтарі,

Америка зринає в морок,
коли страйкують сміттярі.
Колумб зіщулився плечистий,
змерз п'едестал в обіймах хуги...
Він голос згадує яскристий:
«Я б Америку закрав,
трохи почистив,
а потім знову відкрив би
вдруге!»

БАЛАДА ПРО СТЕЖИНУ

Я зупинився вражений:
стежка з мого села
осіннім світінням оранжевим
через Бродвей пролягла,
закам'янів я вражений:
мати стежиною йшла.
В хустині,
як паморозь,
білій —
(в отій, що лягла у труну!)
лакованих автомобілів
вбрід перейшла бистрину.

Глянула з докором мати
(найсправедливіший суд!):
«Хотіла тебе спитати,
чого це ти, сину, тут?..»
Я зроду не вірив у містику,
та ж чую я маму мою!
І грім божевільного міста
замовкнути ледь не молю...

Крихтину чужинського пилу
змахнула мені з лица:
«Здалось, що тебе засліпила
вулиця відьомська ця...»
«Не засліпила, мамо,
не засліпила, ні...
Це ж, мамо, заморської драми
декоративні вогні...»
Торкнулись плечей моїх вдячно
турботливих рук голуби:
«Дивись мені,
 будь обачним,
рідне в душі не губи...»
Сяйвом Бродвей припорошений,
тінь хмарочосів втекла,
цвіла білосніжною прошвою
стежка з мого села.
Омана чужинського світла,
я впевнивсь о тій порі:
щоб очі синів не сліпли,
встають із могил матері!

СПОМИН
ПРО БЕРЕЗНЕВИЙ
ДИМ

В задимленому барі «Ессекс ін»,
де спиртно роздягаються дівчата,
і келихів пливе байдужий дзвін,
згадалося весни моєї свято...
...В саду снувався березневий дим,
передзвони води,
 луна зелена...

ПАНОРАМА
НЬЮ-ЙОРКСЬКОЇ
НОЧІ

Ця гігантська
розхристана ніч! —
повна втомного двиготу,
клекоту,
коли сон не прилине до віч,
мов туман з океану далекого...
Зойк бетонного діалекту
зусебіч...
Дико
крутиться
чортовим колесом
антисвіт кольорових реклам,
диха вітер
арктичним полюсом,
ніч оголена слуха регтайм,
і кричать божевільним голосом
поліцейські сирени
десь там...
Ніч глибока, немов океан,—
ані дна в ній,
ні берега певного,
цілить вікон недремні пеленги
хмарочосу німий істукан.
Може, чує він крик душі,
крик з прокльонами і риданнями,
десь там, хтось
стоїть на межі
наркотичного і реального...
Ані берега в ночі, ні дна —
кілька пострілів грімко луна

в нетрях парку центрального.
Ніч — прудкого життя чорновик,
пурпуровим фломастером креслений,
котрий дурно жбурнув чоловік
із надіями
невоскреслими
в пекло реготу,

в гангстерський вік.

Чорна туш злої ночі тече
до Бродвею,
де суд інквізиції
тисячами багать пече
тіні привидів міднолиці,
де висвітлює суть речей
бог електрики
в силу традиції.

Чистий голос
ніяк не зустрить,
вулиць дикція —

дика і п'яна,

диха брудом липким порнояма
Сорок другої стріт...

Очманіло Манхеттен закляк —
гук гудрону,
стогін бетону...

Я не знаю,
приборкати як
птицю ночі безсонну.

Небо падає,
вітру схлип —

жінка бронзова в океані
кличе долю й пречисте кохання,
гасне в стерплій руці смолоскип.

Москва—Нью-Йорк—Чікаго—Дніпропетровськ.

ЗАПИСНИК З ПІЦУНДИ

...Куплю путівку — і по-
дамсь в Піцунду, читатЬ
не буду і писатЬ не буду...

«Редакторські будні»

БЕЗСОННЯ

Не сплю — і край...
Ніколи
не дарувало ліжко
одразу мертвий сон.

Так і не сплю —
тривожусь
і гніваюсь тихенько,
чись смутне обличчя
стоїть, немов прокльон,
і я не сплю...

Видіння
зринають миготливі,
гойдаються в очах...

Так і не сплю...
Дивлюся
в космічний морок ночі:
хто там мене чекає,
ховається в плачах?

Світ кружеляє, міниться,
вирує ніч — не сплю,
очам моїм проміниться,
не сплю — і край... Люблю!

ЗВЕРТАННЯ ДО ОЗЕРА

ВОГНЮ СМАЛКИМИ ДОЗАМИ
НАС ДИКЕ СОНЦЕ ПРЯЖИТЬ —
МАНДРУЄМО ДО ОЗЕРА
ОД ОЧМАНІЛИХ ПЛЯЖІВ:

шлях крізь лункий каньйон,
де скелі прямовисні
і космос лісу сиво мерехтить,
хімерії сучасні і первісні
зійшлись впритул,
рулеткою бринить
спіраль асфальтової стрічки...
Кривобоко
над урвищем

зависли

дерева,
цементові тунелів рукава —
десь озеро,
неначе боже око,
блакиттю дихає...
На все — людські права,
крім дива, що посіяне високо...

Автобус спочивав...
Гранітні істукани
ловили людські очі на гачок,
творився цикл життя,
і павучок
мереживо розвісив сріблотканне
на сонячну югу
жагучих квіточок...
Вловилося й моє довготерпіння —
чекання дива,

плетиво казок
зі снів дитинства
шкарубке коріння
до серця простягло,
уява вередлива
мене крізь спеку мчала до зірок.

До озера, до озера! —
ми прагли
в байдужу зазирнути глибину,
наповнити журбою душі спраглі,
що маєм долю навзирці одну;
фарбована красуня смаглолиця
дрімала, мов приборкана тигриця,
сидів при ній якийсь невірний лицар
і стиха їй наспівував: «О Ріца...»

...Одкрилося людською суетою
по берегах,
де вина й шашлики,
світилося такою чистотою —
аж крапала смола смаги з руки,
тутешній і заобрійний вже трохи
я оновився...
Віще око, плач!
Сльозою льодникової епохи
я умиваюся...
Житейський плин пробач! —
паломники приходять і відходять
у затишок квартир і втішних дач!..

ВОГНЮ СМАЛКИМИ ДОЗАМИ
НАС ДИКЕ СОНЦЕ ПРЯЖИТЬ —
ДО ОЗЕРА, ДО ОЗЕРА! —
ОД ОЧМАНІЛИХ ПЛЯЖІВ...

ТІНІ

Сестра мені пригадала:
дитям я боявся місяця,
обличчя його не любив...
Щось в його мертвім світлі
я страхітливе бачив,
бачив!.. А що — забув...

Тільки і пам'ятаю:
на досвітках хмурих тіней
хтось заповзято-затято
в бубон оранжевий бив...

ДІВЧИНА

Уміють жінки сміятись
сміхом відверто знадливым:
хист передався од Єви —
всміхалась спокуснику-змію...

Я підійшов до тебе
і попрохав: — Усміхнися!
Ти ж бо нахмурила брови,
вся зашарілась: — Не вмю!

КРАПЛИНА СПРАГИ

Колись на землі
ні на мить не вщухали дощі —
зливами, потопом
відридала епоха дощів,

тисячолітня епоха...
Важко це уявити,
треба перевтілитись
бодай у срібного хека,
щоб відчуть оту прірву води
і збагнути, яка та епоха далека,
коли сьогодні
у небо кричать пробі
самумом близької біди
сестри Сахари і Гобі...

АРТИСТИЗМ

Діти сміються і плачуть
з однаковою щирістю,
байдужості тьму осявають
зорини сміху й плачу...

Виростуть нинішні діти,
хтось з них актором стане,
навчиться сміятись і плакати
щемно правдоподібно,
але не досхочу...

РІВНОВАГА

Між небом і землею —
тільки люди та їх споруди,
а ще —
дерева, райдуги і птиці,
і на вітрах ревучих —
літаки...

Що в землю йде,
а що у небо — після?
Все в землю йде,

а в небо — тільки пісня,
а як немає пісні — крик очей...
Між небом і землею — рівновага.

РЕКВІЕМ САДУ

Були ж бо часи сутужні! —
бачу обличчя дерев:
юні-юнісінькі,
зморшкуваті,
смерклі...
Які вони були дружні,
ті дерева
в обіймах близької смерті!

Доки буде воскресать
взимку вирубаний сад? —
скільки житиму —
пам'ятатиму:
колисав мене той сад...

ЗАПЕРЕЧЕННЯ МОВЧАННЯ

Уміть мовчати — вже півщастя,
мовчання — золото... але
тим щирим золотом так часто
годує недруг серце зле...

Уміть мовчати — лиш півщастя,
а сміть сказати — ціле щастя!

Де очі ті — юначі, пильні? —
в них сивий досвід задрімав,
лиш думи б'ються, наче півні,
по молодості, задарма...
І зірка котиться найвища
і зимно хмариться чоло,
і не дивуєшся — навіщо,
навіщо все оце було?
Любов і слава, і неслава,
і нелюбов, і каяття...
Яка глибока і лукава,
заблукана ріка життя!
І справедливість в тому вища,
що ти — маленьке джерело —
не подивуєшся: навіщо,
навіщо все оце було?

в словах —

ніжна осінь.

«Ти яблуко моїх очей»,—

зашарівшись,

вона повторила,

ніч прихилила

до нас

чорні крила...

Мовчати,

мовчати мені довелося:

логікою не перевірити

гірку метафору самотності,

не перевірити —

тільки повірити...

Сад.

Яблуко останнє —

знов вітер з осені...

* * *

Є щось печальне в тихій ночі,
коли земля —

мов немовля,

і згірклі

і тривожні ночі

на мене дивляться здаля.

І не здолать холодну відстань,
і не збагнуть безмовну вись...

Бодай би шепотами листя,

німа зачаєність,

увись!

Щоб я не знав докору злого,
нехай обізвуться громи...

Ніде нікого

і нічого! —

а хто ж то дивиться з п'ятьми?

СНИ КРИНИЦІ ЛІСОВОЇ

Трубним гласом лося
в ліс влилася осінь
неба забринів тугий намет,
осіянь дерев остання,
оси
дня крадуть янтарний мед.
Мертва тиша на узліссі,
сонце,

спивши роси,

пише

полум'я хмільний портрет,
на іржавому залізі трав —
холодінь заграв,
одгасання тиша.

Скрипку вітру пригортає
ліс до чорного плеча,
плаче листя —
одлітає
за птахами в кличну далеч
журавлиного ключа.
Гілка терену колюча
синім аж горить...
Там — прощання люта круча
і туман з гори.

Стуманіло пригадаю
стежку крізь густі терни,
скрипка вітру не ридає —
зойк струни,
скрип сосни,
із криниці лісової —
літа дивні сни.
Гілка терену колюча,
літо,
літо мене кличе! —
нерозгадане обличчя
зеленої давнини...

* * *

Ще листю лоскітно
од леготу прудкого,
ще нещемливо скрапає роса,
зелений дим трави
брунатну ніжить кору
дерев,
що задивились в небеса.
Ще тіло хмар
не з мармуру, не з крейди —
з тендітних парашутиків кульбаб,
і літошні зачасні секрети,
мов загадковість скіфських баб.
Я примузейну тишу.
не порушу —
під ноги листя ще не впало з віт,
і мовчазним жінкам
загляну в душу:
«Чом журитесь?
Ще літо... Красен світ...»

ЛИСТЯ —
СЕРЦЯ ОДНОЛІТНІ

Осене, ворожи! —
птаха одлітає за птахом...
Листя вже кружеляє,
крутить сліпі віражі,
білі троянди морозу
чорній землі запахли.
Сад вже погас —
і чорний
і хмарочолий стоїть,
сум не про нас —
нічого
сад мовчазний не таїть.
Зрушилось все довкола,
наче одгук землетрус,
б'ється на обрії кволо
неба схололий пульс.
Просторо як у світі! —
постать твоя вдалині...
Листя — серця однолітні —
гине в шаленім вогні...
Осене, ворожи! —
рання чи пізня дорога
випаде нам, скажи
з вихору вогняного?
Тисячолітні слова:
вірю, люблю! — неодквітні...
Чорна земля схова
листа — серця однолітні.
Одхвилювались за всіх,
одтрепетали на вітрі...
Ось вже і сніг на поріг —
просторо як у світі!

ДЕНЬ
МОЛОДОГО ВИНА

Осіння присмерковість саду —
з янтарним оком винограду
я переморгуюсь...

«Ходім,—
я чую,— од гризот подалі,
залишим недругам печалі,
гостинний пошукаймо дім...»
Він обійняв мене за плечі,
і голову хмільній хуртечі
віддав, і вуст не схолодив,
водив, мов коней каруселі,
мелодій вихори веселі
бог винограду молодий...
Був дивен дім — простора хата,
шумливі гості, батько й мати,
і гомін свята, і пісні,
і ти була — відчув я зраду! —
з лукавим богом винограду
в таємній змові на всі дні.
Усе те здиміло, пропало,
одснилось, порохом припало,
упало смерком за поріг...
Мов не було тебе, чаклунко,
і прощавальним поцілунком
не спломенів незнання гріх.
Бог винограду так приходить,
щоб побрататись, доки холод
веселих літ не обійма —
осіння присмерковість саду,
з янтарним оком винограду
я переморгуюсь... Дарма!

НИЖНИЙ СНИГ

* * *

Запахла знов на вітрі рута-м'ята —
не варто давній смуток пам'ятати,
уста зелений холод холодить —
не варто

по стежках тривог

ходить,

бо все одно ніде тебе не стріну,
лиш весняна

докотиться луна,

бо ти на всю країну-Україну,
на цілий світ

була мені одна.

Любов найперша —

найсвятіше свято,

і варто навіть смуток пам'ятати,
а кожне свято —

то крилата мить,

і варто

по стежках тривог

ходить,

бо хоч тебе ніде я не зустріну,
та у душі обізветься весна,
бо ти на всю країну-Україну,
на цілий світ

була і є одна!

темна вулиця!
Я на вулицю ту —
ні ногою,
я боюся зустрітися
з тугою:
я з тобою любивсь —
дорогою,
а вікую з тобою,
як з другою...
Дорога ж моя,
як же сталося,
що другою ти стала
ще й іншою?
Ти святою мені
не спіткалася,
дорога моя,
будь же грішною!
Будь же грішною,
ще й утішною,
будь!

Що мої письмена,
тьмяна буквиця? —
поміж нами стіна,
темна вулиця...

* * *

Тоскно так сови кричать,
де ж поховалися сови?
Снами весняних дівчат
повняться ночі схови,
мріями ніжних дівчат
ніч налилася по вінця —

глухо так сови кричать...
Гей, солов'ї, озовіться!
Пісня світання далека
в небі сліпим сновигає:
«Защебетав соловейко —
пішла луна гаєм!..»

ПОРА ВІДЦІЛУНКІВ

Надходить сувора пора —
на холод вітри повернуло,
дарма, що любов не вмира,
єдина любов не вмира,
а снігом у душу війнуло.
О шепіт столочених трав,
ночей блискавиці сині! —
кого я колись цілував,
так ніжно колись цілував,—
мене вже не згадують нині.

Прощально, здаля — ще і ще:
і люди,
і квіти,
і ріки —
шумить золотим дощем,
грайливим рясним дощем,
день щастя, як вік, великий.

Дарма, що любов не вмира,
та горлиці смутяться лунко:
надходить сувора пора,
моя найдорожча пора —
чарівна пора відцілунків.

НІЖНІСТЬ

Ти мені, мабуть, ліпший товариш
на шляхи мої на тернові,
ти насвариш,

а словом не вдариш —
тобі вільно у слові.

Ти мені, звісно, ліпший товариш,
ніж усі, що були і є...

Ти борщі винахідливі вариш,
плитка газова блимає...

Я не бачив тебе сумною,
хоч в зажурі осінній сад,
за тобою, немов за стіною,
мій гріхопад...

Ти мені, мабуть, ліпший товариш,
ніж усі,

ніж усі,

ніж усі...

Якщо ж і лице нахмариш,
то хмаркою ніжності!

ЖОРСТОКИЙ РОМАНС

Привітаюсь здаля —
краєм ока мене привітаєш,
треба так, щоб всі знали:
ми — зовсім чужі...
Не чужі ми, ти знаєш,
ще з ночі єдиної знаєш,
де зоря, мов свіча,
мерехтить на холодній межі.
Незбагненну печаль

тихим словом вечірнім розраєш:
«Як живеш?»
«Не журюсь!» — усміхнувшись, скажу...
Не заплачеш тепер,
не заплачеш і не заридась,
лиш одну, лиш сумну,
лиш самотню сльозу заслужи.
Ляжуть хмари навкруг,
ти мене уночі пригадаєш,
будуть краплі дощу
шепотіти про нас,
своїй доньці колись
несподівано ти заспіваєш
про ту ніч, про одну
незабутній жорстокий романс...

В СЯЙВІ БІЛИХ АКАЦІЙ

Невродливі дівчата
не люблять дзеркал —
зле їм в їхнім вогні голубому,
і не задрять мальованим кінозіркам,
переписують вірші в альбоми.

Матиола ночами цвіте не для них,
дивні чари побачень —
дар зачитаних книг,
птиці мрій од'ячали,
сни весільні промчали
на вітрах вороних.

Білі хмари акацій,
сніжних пахощів чад,
ніжне сяйво пільма не здолає...

Свідчить тихе світіння
вечірніх свічад,
що на світі немає,
так-таки і немає,
невродливих дівчат!

НІЖНИЙ СНІГ

Небесний згук земних доріг --
зав'южний, ніжний сніг...

Він тихо лащився до ніг,
бо гордим будь не міг,
і по тремкій по царині
припрошував пройти
і припорошував світи,
мікросвіти сяйні.

Я знав:

його не стане знов,
як дмухне тепловій,
навіщо ж він так ніжно йшов,
так густо сіявсь він,
навіщо шелестів, як шовк,
в пустелі світовій?

Щось невимовне він сказав --
кому? —

тобі, мені?

Бинтом холодним пов'язав
калину в злім вогні,
сто літ являвся і щезав,
як спомин в дивнім сні...

Ти, білосніжко, гей, пожди,
снігуронько мала! —
які далекі холоди —

ніжністю голубою
небо

всюкчас

колисало мене —

істина щастя —

зветься любов'ю,

зветься любов'ю

щастя земне.

Сили нема розвітатись

з тобою,

доле моя,

весняна бистрина...

Істина істин —

зветься любов'ю,

в щирому слові

безсмертна вона!

РИТМ

Стань,
 постій,
 зупинись
та спочинь хоч трохи,
реактивний громовіз
гуркотоепохи!
Зачекай,
 підожди,
треба хоч поглянуть
в чисте дзеркало води,
в мрево над полями.
Стань,
 спочинь,
 перепочинь,
слухать мить навчися...
Із яких таких причин
стрімголов так мчишся?
Що тобі здаля зорить,
що за дивоквіти? —
що за ритм,
 що за ритм! —
любо в світі жити...
І нема ліричних сліз,
вітер витер сльози —
став навпроти в повен зріст
буйний будень прози.

«Я із душі корінь зла виривав...» 3

ЛЕНІНСЬКІ УРОКИ. «Напружено він вдивляється...» 5. Балада про рідну грозу 7. Хвилина мовчання 9. Прапороносець (з Тайсто Сумманена) 10. Ленінський партквиток (з О. Безименського) 11. «Вважайте мене комуністом» (з М. Дудіна) 12. Молоді комуністи (з С. Наровчатова) 13. Партійний квиток (з В. Солоухіна) 14. СЮЖЕТИ НЕЗГАСЛИХ ДНІВ. Белдим, тлумачник снів 16. Вальси сорок п'ятого 18. Зелені хлопці 19. Балада відповідальності 22. Чорна зозуля 23. Балада про сіль 26. Подорожник 27. Балада осінньої оранки 30. Вічне побачення 30. Балада чужого прощання 31. Балада про вкрадене сонце 33. Тінь нічного поїзда 34. Притча про крижані очі 36. Перевтілення 38.

СТУДІЯ ЗАПISУ ПОГЛЯДУ. «Поволі-поволі з поля йду...» 40. Коні на тому березі 41. «Наче учора — в далекому році...» 42. Твердиня 43. Західний Донбас. Діалог з серцем 44. Західний Донбас. Пейзаж з сонцем 48. «В небі життя і смерті...» 49. «День цвів зарošеним роменом...» 50. Реальність безсмертя 51. Вік тривожного сонця 52. «Згадую все, що не хочеться згадувати...» 53. Гра в «Спортлото» 53. Редакторські будні 55. Озброєння погляду 56. Маніфест неподільності 56. Фальшивець 57. Присвята солдатським чоботам 58. Звичайні радощі життя 59. Діалог з каменем 60. Хліб фантазії 61.

«Молодість схожа на жайвора...» 62. Топонімічний етюд 62. Тиша полів 63. За-
лежність 64. «Зона ризикованого земле-
робства...» 64.

ХРОНІКА ЧУЖОГО БЕРЕГА. Золото ро-
динної печалі 66. Переліт Атлантики 68.
«Стою на березі чужому...» 70. Уроки
англійської 72. Вирок 74. Балада про
олов'яних солдатиків 76. Морок 79. Ба-
лада про стежину 80. Спомин про берез-
невий дим 81. Панорама Нью-Йоркської
ночі 83.

ЗАПИСНИК З ПЩУНДИ. Безсоння 85.
Звертання до озера 86. Тіні 88. Дівчи-
на 88. Краплина спраги 88. Аргтизм
89. Рівновага 89. Реквієм саду 90. Запе-
речення мовчання 90. «Де очі ті — юна-
чі, пильні?» 91.

ВІТЕР З ОСЕНІ. «Літу — леліяти яблуню
тиху...» 92. «Ти яблуко моїх очей...» 92.
«Є щось печальне в тихій ночі...» 93. Сні
криниці лісової 94. «Ще листю лоскіт-
но...» 95. Листя — серця однолітні 96.
День молодого вина 98.

НІЖНИЙ СНІГ. «Запахла знов на вітрі
рута-м'ята...» 99. «Нема, нема безслідної
печалі...» 100. Темна вулиця 100. «Тоск-
но так сови кричать...» 101. Пора відці-
лунків 102. Ніжність 103. Жорстокий ро-
манс 103. В сяйві білих акацій 104. Ніж-
ний сніг 105. «Боляче стане — не викажу
болю...» 106.

Ритм 108.

**ВИКТОР ФЕДОРОВИЧ
КОРЖ**

**КОРЕНЬ
ДОБРА**

**С т и х и
На українском языке**

**Днепропетровск,
Издательство «Промінь»**

**Редактор В. І. Міщенко. Художник
К. К. Чернишов. Художній редактор
В. І. Хворост. Технічний редактор
В. С. Зріла. Коректор Н. О. Таран.**

Інформ. бланк № 1138

**Здано на складання 27.05.81. Підписано
до друку 27.07.81. БТ 13671. Формат
70×90¹/₃₂. Папір для глибокого друку. Гар-
нітура шкільна. Друк високий. Ум. друк.
арк. 4,095. Ум. фарб.-відб. 4,13. Обл.-вид.
арк. 4,906. Тираж 4000 пр. Зам. № 185.
Ціна 1 р.**

**Видавництво «Промінь», 320070, Дніпро-
петровськ, просп. К. Маркса, 60.**

**Обласна книжкова друкарня, 320091, Дні-
пропетровськ, вул. Горького, 20.**

Корж В.

К66 Корінь добра: Поезії/Худож. К. К. Чернишов. — Дніпропетровськ: Промінь, 1981.— 110 с., іл.

В поезіях основних тематичних розділів збірки — «Ленінські уроки», «Сюжети незгаслих днів», «Студія запису погляду» — постає величний образ Радянської Вітчизни.

Окремий цикл «Хроніка чужого берега» складають вірші, написані після відвідин США, в яких розкривається світ капіталістичного гніту і брудного бізнесу.

К $\frac{70403-052}{M219(04)-81}$ 44-81 4702590200

У2